

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET
MINISTRY OF FINANCE

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet
Ministry for Foreign
Affairs of Finland

VM/ Minna Nikitin, Joanna Tikkanen
SP/ Henna Karhapää, Anni Norring, Nea Tiililä
UM/ Henrietta Hindström

Muistio eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle
14.4.2021

Raportti Kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean (IMFC) sekä Maailmanpankkiryhmän ja IMF:n yhteisen kehityskomitean (DC) kevätkokouksista

IMF:n ja Maailmanpankkiryhmän kevään 2021 kokoukset järjestettiin COVID-19-pandemian takia virtuaalisesti 8.-9.4.2021.

Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) toimintaa ohjaava Kansainvälinen valuutta- ja rahoituskomitea (IMFC) pyysi valuuttarahastoa valmistelevaan esityksen 650 miljardin dollarin suuruudesta erityisten nosto-oikeuksien allokaatiosta, joka parantaisi globaalia likviditeettiä ja auttaisi talouden elpymisessä. IMFC-kokouksessa painotettiin kansainvälisen yhteistyön tärkeyttä rokotteiden tuotannossa ja jakelussa.

Maailmanpankkiryhmän ja IMF:n yhteisen kehityskomitean kokouksen pääaiheina olivat velkajärjestelyt, COVID-19 rokotteiden saatavuus kehitysmaissa sekä COVID-19 kriisiin vastaaminen. Kehityskomiteakokouksen keskusteluissa korostui erityisesti kehittyvien maiden talousahdinko, velkakysymykset sekä ilmastonmuutos.

Kevätkokouksissa tuettiin Pariisin klubin ja G20-maiden yhteistä aloitetta alhaisen tulotason maiden velanhoitomenojen lykkäämisestä viimeistä kertaa vuoden 2021 loppuun sekä yhteistä velkajärjestelykehikkoa.

Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiiriä IMFC:ssä edusti Norjan valtiovarainministeri Jan Tore Sanner ja kehityskomiteassa Ruotsin valtiovarainministeri Magdalena Andersson. Ministeri Andersson toimi myös ensimmäistä kertaa IMFC:n puheenjohtajana. Valtiovarainministeri Matti Vanhanen toimi ilmastokoalition kokouksen puheenjohtajana yhdessä Chilen valtiovarainministeri Rodrigo Cerdan ja Indonesian valtiovarainministeri Sri Mulyani Indrawatin kanssa.

1. Kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean kokous

Kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean kokouksen avasi komitean tuore puheenjohtaja, Ruotsin valtiovarainministeri Magdalena Andersson. Ministeri Andersson aloitti keskustelun lyhyellä katsauksella maailmantalouden tilanteesta. Hän totesi maailmantalouden näkymien parantuneen poikkeuksellisen vahvan finanssi- ja rahapoliittisen tuen ansiosta, mutta muistutti talousnäkymien olevan edelleen riippuvaisia pandemian etenemisestä. Sen vuoksi rokotteiden tuotantoa on kasvatettava ja niiden saatavuus on varmistettava kaikille. Pandemian vaikutuksista Andersson nosti esiin erityisesti negatiiviset vaikutukset inhimilliseen pääomaan ja koulutukseen sekä köyhyyden lisääntymiseen. Lopuksi hän peräänkuulutti investointeja vihreämpään ja digitalisaatiota hyödyntävään kasvuun, josta kaikki pääsisivät osalliseksi.

Kansainvälisen valuuttarahaston toimitusjohtaja Kristalina Georgievan puheenvuoro pohjautui valuuttarahaston globaaliin politiikkaohjelmaan, jossa käydään läpi valuuttarahaston toiminnan painopisteitä. Globaali politiikkaohjelma keskittyy kriisistä toipumiseen sekä toipumisen erojen tasaamiseen. Toimitusjohtaja Georgieva korosti maaryhmien välisiä eroja siinä, kuinka suuria negatiivisia vaikutuksia pandemialla on ollut talouteen: kehittyneet taloudet näyttävät selviävän kriisistä paljon vähäisemmällä pysyvillä vaurioilla kuin kehittyvät maat¹. Maailmanlaajuisesti köyhyys on lisääntymässä ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin. Pandemian vaikutukset ovat olleet epätasaiset myös maiden sisällä suurimpien vahinkojen kohdistuessa naisiin, lapsiin sekä alemman koulutustason työntekijöihin. Toimitusjohtaja Georgieva peräänkuulutti painokkaasti toimia pandemian epätasaisten vaikutusten tasaamiseen. Tien ulos kriisistä hän näki lähtevän rokotteista, joiden tuotantoa ja saatavuutta on lisättävä, sekä politiikkatuesta, jonka purkamisen on oltava hyvin varovaista. Parempaa tulevaisuutta rakennetaan tukemalla talouskasvua, joka on vihreää, digitaalista ja osallistavaa.

Omissa puheenvuoroissaan jäsenmaat olivat melko yksimielisiä Kansainvälisen valuuttarahaston globaalin politiikkaohjelman painotuksista. Jokaisessa puheenvuorossa nousi esiin koko maailman rokottamisen tärkeys ja multilateraaliset rokotealoitteet nähtiin erittäin tärkeitä. Puheenvuoroissa korostui se, että politiikkatukea ei tule vetää pois liian aikaisin, vaikka valoa onkin näkyvissä tunnelin päässä. Sen sijaan politiikkatuen tulisi jatkua kohdennettuna niille sektoreille ja alueille, jotka sitä todella tarvitsevat.

Alhaisen tulotason maiden kärsimät taloudelliset ja inhimilliset seuraukset herättivät huolta ja puheenvuoroissa korostettiin tuen tarvetta niin rokotusten kuin rahoituksen osalta. Erityisten nosto-oikeuksien allokaatiota (ns. SDR-allokaatio) tuettiin kaikissa puheenvuoroissa. Useat maat (ml. Yhdysvallat, Kiina ja Italia) peräänkuuluttivat myös vapaaehtoista SDR:ien kanavoimista niitä tarvitseville.

Velkakestävyys nousi esiin useammassa puheenvuorossa. Pariisin klubin ja G20-maiden DSSI-aloitetta (Debt Service Suspension Initiative) velanhoitomenojen lykkäämisestä sekä yhteistä velkajärjestelykehikkoa pidettiin erityisen tärkeinä aloitteina. Myös Kansainvälisen valuuttarahaston roolia velkakestävyysshaasteissa korostettiin. Kansainvälisen valuuttarahaston ohjelmat, katalyyttinen rooli, tekninen apu sekä läpinäkyvyyden parantaminen nähtiin tärkeitä.

Kansainvälisen valuuttarahaston ilmastoagenda ja ilmastoasioiden vahvempi integroiminen valuuttarahaston työhön nähtiin yleisesti erittäin positiivisena ja tervetulleena. Muutamat maat (ml. Saudi-Arabia ja Kiina) olivat hieman varauksellisempia ja korostivat makrokriittisyyttä ja riskinäkökulmaa. Intia toivoi kehittyneiltä mailta vahvaa roolia, koska ne ovat vastuussa suurimmasta osasta ilmakehän hiilidioksidista.

Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiiriä IMFC-kokouksessa edusti Norjan valtiovarainministeri Jan Tore Sanner. Hän aloitti puheenvuoronsa korostamalla, että pandemia täytyy saada loppumaan henkien pelastamiseksi ja kestävä talouskasvun aikaansaamiseksi. Rokottamisen on oltava globaali prioriteetti ja tuki ACT-A -aloitteella ja COVAX:lle on kriittistä. Sanner korosti, että kohdennettua politiikkatukea tarvitaan yhä. Köyhien maiden rahoituksen takaaminen tulee tehdä yhteistyössä muiden kansainvälisten

¹ Kehittyneiden talouksien asukaskohtaisen kumulatiivisen tulomenetyksen vuosille 2020-22 odotetaan olevan noin 11 prosenttia verrattuna pandemiaa edeltäneeseen ennustearaan. Kehittyvissä maissa kumulatiivinen tulomenetys on 20 prosenttia.

rahoituslaitosten kanssa ja IMF:n rahoituksen katalyyttinen rooli edellä niin, että myös velkakestävydestä huolehditaan.

Kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean kokouksen päätteeksi hyväksyttiin kommuniké, jossa mm. pyydetään valuuttarahastoa valmistelemaan esitys 650 miljardin dollarin suuruudesta erityisten nosto-oikeuksien allokaatiosta (ns. SDR-allokaatio), joka parantaisi globaalia likviditeettiä ja auttaisi talouden elpymisessä.

2. Maailmanpankkiryhmän ja IMF:n yhteisen kehityskomitean kokous

Maailmanpankkiryhmän ja IMF:n yhteisen kehityskomitean kokouksen pääaiheina olivat velkajärjestelyt, COVID-19 rokotteiden saatavuus kehitysmaissa sekä COVID-19 kriisiin vastaaminen.

Maailmanpankin pääjohtaja David Malpassin linjapuheessa korostui erityisesti maailmanlaajuisesti kasvava eriytyminen ja epätasa-arvo. Vaikka ensisijainen prioriteetti tällä hetkellä on rokotustuotannon ja rokottamisen vauhdittaminen, koronapandemian vastatoimien lisäksi on myös huomioitava pandemian pidemmän ajan seuraukset. Malpass painotti, että velkakysymykset, koronarokotteiden yhdenvertainen saatavuus maailmanlaajuisesti sekä kestokyvyn turvaaminen ovat aikamme määritteleviä kysymyksiä. Tässä yhteydessä Malpass mainitsi erikseen kansainvälisen kehitysjärjestö IDA:n merkittävän roolin kehitysrahoituksen kanavana. IDA-20 lisärahoitusneuvottelut aikaistettiin vuodella, ne alkavat huhtikuussa 2021 ja niiden on tarkoitus päättyä rahoituslupauskokoukseen joulukuussa 2021.

Malpass nosti linjapuheessaan myös esille Maailmanpankkiryhmän ilmastomuutostoimintaohjelman vuosille 2021-2025. Malpass on USA:n hallinnonvaihdoksen seurauksena voimakkaammin sitoutunut ilmastomuutoksen vastaiseen työhön, sekä päivitettäviin ilmastolinjauksiin, joiden tarkoituksena on integroida ilmastotavoitteet vahvemmin osaksi Maailmanpankkiryhmän toimintaa. Osana ilmastomuutostoimintaohjelmaa Maailmanpankkiryhmän rahoitusvirrat ja seuranta on tarkoitus yhdenmukaistaa Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden kanssa Maailmanpankin osalta vuoteen 2023 mennessä ja Kansainvälisen sijoitusyhtiön IFC:n osalta vuoteen 2025 mennessä. Lisäksi Maailmanpankkiryhmä ohjaa 35% rahoituksestaan ilmastotoimiin. Puolet tästä on tarkoitus osoittaa ilmastomuutokseen sopeutumiseen.

IMF:n toimitusjohtaja Kristalina Georgieva korosti puheenvuorossaan myös elpymisnäköymien kasvavaa eriytymistä ja epätahtisuutta. Koronapandemian seuraukset ovat kärjistyneet erityisesti alemman ja keskitulotason maissa, joihin samaan aikaan kohdistuu sekä velkahaasteita että ilmastomuutoksen aiheuttamia haasteita. Toimitusjohtaja Georgieva totesi, että erityisesti IDA:n asiakasmaat, eli kaikkein köyhimmat maat, ovat herkkiä ilmastomuutoksen seurauksille. Köyhyys, nälänhätä ja kodittomuus ovat myös lisääntyneet merkittävästi koronapandemian myötä. Uudet virusmutaatiot saattavat vielä pahentaa kokonaistilannetta kehittyvissä maissa ja epätasa-arvoisen elpymisen uhkana on, että erityisesti nuoret, naiset, matalasti koulutetut sekä epävirallisessa sektorissa työskentelevät jäävät entisestään jälkeen. Georgieva painotti, että pandemian vaikutusten hillintä edellyttää merkittäviä politiikkasitoumuksia ja tukea kansainväliseltä yhteisöltä. Koronarokotteiden yhdenvertainen saatavuus on tässä pääasemassa, mutta yhtä lailla tarvitaan suunnitelmallisuutta etenkin velkakysymysten osalta.

Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiiriä kehityskomiteassa edusti Ruotsin valtiovarainministeri Magdalena Andersson. Vaalipiirin puheenvuorossa kiinnitettiin huomiota köyhien maiden tukemiseen COVID-19 kriisiin vastaamisessa. Lisäksi painotettiin kansainvälistä yhteistyötä kumppanien kuten WHO, COVAX, GAVI ja UNICEF:in kanssa. Puheenvuorossa korostui myös vahvasti vihreän, kestävän ja osallistavan kehityksen varmistaminen, ja puheenvuorossa kiitettiin Maailmanpankkiryhmää päivitettävästä ilmastonmuutostoimintaohjelmasta. Tämän lisäksi Pohjoismaiden ja Baltian maat ilmaisivat tukensa IDA-20 lisärahoitusneuvottelujen aikaistamiselle.

Muissa puheenvuoroissa esille nousi kehittyvien maiden talousahdinko sekä velkahaasteet. Myös ilmastokysymyksiä painotettiin. Yhdysvaltojen valtiovarainministeri Yellen korosti puheenvuorossaan IMF:n ja Maailmanpankkiryhmän yhteistyön tärkeyttä ja kehotti yhteistyöhön COVAX:in kanssa. Velkakysymysten osalta Yhdysvallat nosti esille velkajärjestelyjen läpinäkyvyyden tärkeyttä. Valtiovarainministeri Yellen ilmaisi myös tukensa Maailmanpankkiryhmän uudelle ilmastonmuutostoimintaohjelmalle ja toivoi tämän osalta tarkan tiekartan sille, milloin Maailmanpankkiryhmä on yhdenmukaistanut kaiken toimintansa Pariisin sopimuksen tavoitteiden kanssa. Yhdysvaltojen uuden hallinnon selkeä tuki Maailmanpankkiryhmän ilmastonmuutostoimintaohjelman päivittämiselle on merkittävä muutos edelliseen vuoteen. Velkakysymykset olivat myös muissa puheenvuoroissa vahvasti esillä. Kehitysmaiden velkojen läpinäkyvyyttä on aikaisemminkin korostettu, ml. Kiinan rooli, mutta viestiä painotettiin entistä vahvemmin. Myös ilmastoasiat olivat useissa puheenvuoroissa esillä, joskin maat kuten Intia ja Saudi-Arabia painottivat YK:n ilmastopimuksen alla tehtyjen kansallisesti määriteltyjen ilmastotoimien ensisijaisuutta.

3. Valtiovarainministerien ilmastokoalition kokous

Valtiovarainministerien ilmastokoalitie kokoontui virtuaaliseen kokoukseen 6. huhtikuuta Kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankkiryhmän kevätkokousten yhteydessä. Yli 60 maan valtiovarainministerit keskustelivat ilmasto- ja talouspolitiikan ajankohtaisista prioriteeteista.

Kevätkokouksen puheenjohtajana toimi valtiovarainministeri Matti Vanhanen yhdessä Chilen valtiovarainministeri Rodrigo Cerdan ja Indonesian valtiovarainministeri Sri Mulyani Indrawatin kanssa. Koalitie jatkaa kokouksen jälkeen työtään Suomen ja Indonesian toimiessa puheenjohtajina.

Kokoukseen osallistui ensimmäistä kertaa myös Intia, Japani, Etelä-Korea, Kiina ja USA. Venäjä ja Brasilia lähettivät kokoukseen tarkkailijansa. Koalition jäsenmäärä nousi kokouksessa 60 jäseneen, kun seuraavat kahdeksan uutta jäsenmaata liittyivät yhteistyöhön: Belgia, Burkina Faso, Etelä-Korea, Japani, Kirgisia, Malesia, Ruanda ja Yhdysvallat. Jäsenvaltiot kattavat nyt 63 % maailman bruttokansantuotteesta. Kaikki G7-maat ovat nyt koalition jäseniä.

Kokouksessa keskusteltiin jäsenmaiden, instituutionaalisten kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa vihreän elvytyksen haasteista, ilmastonmuutoksen vaikutuksesta rahoitusvakauteen sekä hiilineutraalin talouden edellyttämistä uudistuksista.

Keskustelu elvytystoimista kattoi ilmastopolitiikan laajat prioriteetit Helsingin periaatteiden näkökulmasta. Koalition puheenvuorot pitivät koalition Saksa, Uganda, Tanska ja UK, edustaen

eri työalueita, ilmastohaasteita ja tulotasoja. Kokoukseen kutsutuista maista puheenvuorot pitivät Japani, Kiina, Etelä-Korea ja USA. Puheenvuoroissa korostui vahva sitoutuminen talouspolitiikan kytkemiseen osaksi ilmastotoimia Helsingin periaatteiden eri alueilla sekä osallistuminen työhön kansainvälisissä instituutioissa.

Keskustelussa ilmastonmuutoksen vaikutuksista rahoitusvakauteen ja sen hallintaan korostui valtiovarainministeriöiden ja keskuspankkien roolien sekä yhteistyön tärkeä merkitys. Erityisesti miten ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien tunnistaminen ja hallinta olisi tärkeää tuoda osaksi maiden kansallisia strategioita.

Keskustelu hiilineutraalin talouden edellyttämistä uudistuksista nosti vahvasti esiin tarpeen laajalle, horisontaaliselle lähestymistavalle hiilineutraalisuuteen siirtymisessä ja hiilen hinnoittelun kehittämisessä. Hiilen hinnoittelujärjestelmien valmistelussa korostettiin kansainvälistä yhteistyön ja sidosryhmien kytkemisen merkitystä sekä tarvetta valmistella toimet teknisen toimivuuden ja yhteiskunnallisen tasapuolisuuden näkökulmasta.

* * *

[Pohjoismaiden ja Baltian maiden lausunto IMFC-kokouksessa](#)

[Pohjoismaiden ja Baltian maiden lausunto Kehityskomiteassa](#)

[IMFC-kokouksen kommunikoe](#)

[Kehityskomitean kommunikoe](#)

[Valtiovarainministerien ilmastokoalition lehdistötiedote kevätkokouksesta](#)